

La falta de professionals accentua la desigualtat territorial en la salut mental

► Salut reforça els serveis amb «nous perfils professionals» com a treballadors, educadors o terapeutes

BEATRIZ PÉREZ. BARCELONA

■ Accedir a un recurs de salut mental no és igual de fàcil per a qui viu a Lleida o ho fa a Barcelona. La majoria de serveis i professionals estan concentrats a la capital catalana. Fora de l'àrea metropolitana és més difícil. Són desigualtats que passen, també, dins les diferents províncies. «Encara que no tenim dades, sabem, per les famílies, que hi ha molta desigualtat territorial. Famílies de tota la geografia catalana es dirigeixen a la nostra associació perquè els centres [especialitzats en TCA] estan tots molt centralitzats a Barcelona», assenyala Bàrbara Alcaide, psicòloga de l'associació.

A la mateixa província de Barcelona hi ha aquesta desigualtat. «Està tot centralitzat a Barcelona capital o a Barcelona metropolitana. Hi ha persones de moltes zones de la província que s'han de desplaçar a la capital per accedir a una unitat especialitzada en TCA», explica Alcaide. A Barcelona, dos hospitals tenen una unitat de TCA infantojuvenil (Sant Joan de Déu i el Clínic) i dos per a adults (Bellvitge i Sant Pau).

Però, fora de la capital, hi ha hospitals generals amb unitats de psiquiatria no especialitzades en TCA (encara que poden tenir professionals formats en aquesta problemàtica).

«A Catalunya, per ser atès en una unitat especialitzada en TCA cal venir a Barcelona», apunta Alcaide. Encara que Catalunya ha reforçat en els últims anys la salut mental, Salut s'ha vist obligada a ampliar les plantilles amb «nous perfils profes-

Hospital de dia de nens i adolescents del Clínic de Barcelona

RICARD CUGAT

nals» perquè no hi ha psiquiatres ni psicòlegs.

Falten psicòlegs i psiquiatres

El «problema» és que hi ha «pocs professionals», assenyala Narcís Cardoner, director del Servei de Psiquiatria de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (Barcelona) i president de la Societat Catalana de Psiquiatria, que forma part de l'Acadèmia de les Ciències Mèdiques. «Crec que sí que hi ha recursos. Però també hi ha una falta molt marcada de psiquiatres i psicòlegs clínics, i Barcelona tendeix a aglutinar molts d'aquests professionals», afegeix Cardoner. Hi ha zones «remotes» del Pirineu on, malgrat haver-hi recursos, no hi ha professionals que hi vulguin anar a treballar. «La falta de

psiquiatres impedeix cobrir de manera homogènia totes les places».

No obstant això, s'ignora quantes places estan sense cobrir en hospitals generals, centres de salut mental d'adults (CSMA), centres de salut mental infantojuvenil (CSMIJ) o hospitals de dia. Hi ha centres a Lleida o a la zona metropolitana nord de Barcelona amb places sense cobrir des de fa temps.

Segons la Conselleria de Salut, les ràtios a Catalunya són de 12 psicòlegs per 100.000 habitants (el doble que en la resta d'Espanya) i de 14 psiquiatres per 100.000 habitants (11 a Espanya). Així i tot, són xifres molt inferiors a les de la mitjana d'Europa (18 psicòlegs i 38 psiquiatres per 100.000 habitants).

El coordinador del Centre de Sa-

lud Mental d'Adults Benito Menni de l'Hospitalet de Llobregat i vocal de la junta de govern del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya, Óscar Pino, certifica que la falta d'especialistes és un «gran problema». «No tenim taxa de reposició: es jubilen més especialistes que se'n generen».

La majoria de professionals estan concentrats a Barcelona i en altres indrets és complicat trobar-ne

lud Mental d'Adults Benito Menni de l'Hospitalet de Llobregat i vocal de la junta de govern del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya, Óscar Pino, certifica que la falta d'especialistes és un «gran problema». «No tenim taxa de reposició: es jubilen més especialistes que se'n generen».

Més llista d'espera

La falta de professionals porta al fet que les llistes d'espera per accedir a

aquests recursos siguin llargues. Per exemple, a Lleida hi ha una mitjana de tres mesos per accedir a una primera visita en un CSMA o CSMIJ. «La gent que pot se'n va a la privada, però la major part de les famílies avui dia tenen problemes econòmics seriosos», apunta Josep Lavin, president de la coordinadora de Salut Mental Catalunya-Terres de Lleida. Malgrat la situació millorable, Catalunya és una de les autònoms que més ha invertit, en els últims anys, en salut mental. Ha invertit en un pla de prevenció del suïcidi i en el Codi Risc Suïcidi, un programa protocol·litzat d'actuacions assistencials i preventives de la conducta suïcida. «Quan hi ha una urgència, sempre és atesa. Encara que no en tots els hospitals hi ha urgències psiquiàtriques, tots tenen el seu hospital de referència. Però hem de millorar l'accessibilitat», admet Joan Vegué, director del Pla directori de Salut mental i Addiccions de Salut.

Vegué destaca que l'any passat Salut va posar en marxa programes d'atenció a les crisis a domicili en l'àmbit infantojuvenil, fet que acabarà de desplegar-se al juny d'enguany. És una espècie d'ampliació del treball dels CSMIJ, però en els domicilis. De moment hi ha desplegat 27 i al juny ho tindran els 52 CSMIJ de Catalunya. Això representa un increment de tres professionals per centre, però, com reconeix Vegué, aquests no són psicòlegs ni psiquiatres, sinó «nous perfils professionals»: treballadors, educadors o terapeutes.